

NOVICE

LETO IV. - št. 27

V KOČEVJU 27. JUNIJA 1959

Cena 10 din

Plodno delo IV. kongresa

Od torika do petka je bil v veliki unionski dvorani v Ljubljani IV. kongres Zveze komunistov Slovenije. Kongresu je prisostvovalo 670 delegatov, ki so zastopali 61.335 članov ZK Slovenije. Poleg njih je bilo navzočih še nad 200 gostov, delegacije Centralnih komitejev bratskih republik in delegacija CK Zveze komunistov Jugoslavije, ki jo je vodil Aleksander Rankovič.

Kongres je začel sekretar CK ZKS tovariš Miha Marinko in v kratkem nagovoru, potem ko je pozdravil goste in vse navzoče, poudaril, da ima kongres posebno obsežne značilnosti, da je v 40. jubilejnih letih Komunistične partije Jugoslavije. Tako so bile vse priprave za kongres spremljane z mnogimi prireditvami, ki so zlasti mlajši generaciji predložile v posameznih epizodah in v celoti veličino tega 40-letnega razdobja. To je dalo tudi predkongresnemu delu, ob istočasnem intenzivnem proučevanju Programa, primerno moralno politično pogojenost, živost in prizadevanje v organizaciji ZK, ki je preko družbenih organizacij zajela več ali manj vse delovne množice.

Ob IV. kongresu lahko s polno zvestavo in zadoščanjem trdimo, da so komunisti v Sloveniji v polni meri dali svoj delež za to, da je delavski razred in slovenski narod dostojno predstavljen ob tej veliki obletnici KPJ.

Temu velja pripisati zaslugo, je delal tovariš Marinko, da je danes

vedli nov način dela, viden v povečani proizvodnji. Skupine tekmujejo med seboj za večjo proizvodnjo. V »Stolarni« so uresničili glavni namen tarifnih pravilnikov, naj bo plačilo po učinku dela.

Občinska komisija in sindikat bosta do konca meseca pregledala vse tarifne pravilnike in dala soglasje ali pa priporočilo za morebitne popravke tarifnega pravilnika tisti gospodarski organizaciji, kjer TP ni v skladu s politiko nagrajevanja. Prepričani smo, da bodo imeli najmanj dela s tarifnim pravilnikom »Stolarna«.

Uvedli nov način dela, viden v povečani proizvodnji. Skupine tekmujejo med seboj za večjo proizvodnjo. V »Stolarni« so uresničili glavni namen tarifnih pravilnikov, naj bo plačilo po učinku dela.

Občinska komisija in sindikat bosta do konca meseca pregledala vse tarifne pravilnike in dala soglasje ali pa priporočilo za morebitne popravke tarifnega pravilnika tisti gospodarski organizaciji, kjer TP ni v skladu s politiko nagrajevanja. Prepričani smo, da bodo imeli najmanj dela s tarifnim pravilnikom »Stolarna«.

Najboljši pravilnik ima »Stolarna«

Ko smo se mudili v Dobropolju, smo se zanimali tudi za tarifne pravilnike tamkajšnjih podjetij in kmetijskih združenj. Podjetji »Stolarna« in »Apnenica«, drugih podjetij v tem kraju nimajo in KZ Dobropolje, so predložili tarifne pravilnike do predvidenega roka, dočim KZ Struge ni storila.

Tendenca za linearno zvišanje plač zaposlenih se je pojavila v podjetju »Apnenica« in KZ Struge. Najbolj so se poglobili v delo pri sestavljanju tarifnega pravilnika v podjetju »Stolarna«. Pri delu tarifnega pravilnika je sodeloval ves kolektiv. Uvedli so skupinske norme. Večji efekt dela je že sedaj, čeprav ni še dolgo tega, kar so

vedli nov način dela, viden v povečani proizvodnji. Skupine tekmujejo med seboj za večjo proizvodnjo. V »Stolarni« so uresničili glavni namen tarifnih pravilnikov, naj bo plačilo po učinku dela.

Občinska komisija in sindikat bosta do konca meseca pregledala vse tarifne pravilnike in dala soglasje ali pa priporočilo za morebitne popravke tarifnega pravilnika tisti gospodarski organizaciji, kjer TP ni v skladu s politiko nagrajevanja. Prepričani smo, da bodo imeli najmanj dela s tarifnim pravilnikom »Stolarna«.

LETINA DOBRO KAŽE

Kakor drugje imajo tudi v Dobropoljski dolini letos kmetje zelo dobro košnjo. Posebno pa je dala trava lep pridelek kmetom, ki so gnojili travnike z umetnimi gnojili. Tudi žitarice — ječmen, pšenica in druge lepo kažejo, škoda je le, da je precej žitarice poleglo. Le italijanska pšenica je bila pri tem zelo malo prizadeta. Tudi ostale poljedelske kulture obetajo lepe prideleke. Sadna drevesa so spomladaj lepo cvetela in so obetala rekordno letino. Kljub temu, da je kasneje odpadlo precej cvetja, bo sadna letina srednje dobra, razen v primeru, če ne bo prišlo kaj vmes, toča ali podobno.

Razen za LIP so k vsem dali soglasje

Zbor proizvajalcev ObLO Ribnica je imel 18. junija sejo, na kateri je obravnaval samo eno točko dnevnega reda — pregled in dajanje soglasja k tarifnim pravilnikom. Seji so prisostvovali tudi sekretar Obč. komisija ZKJ Janez Picik, predsednik Obč. odbora SZDL Jože Pušelj in predsednik Obč. sindikalnega sveta Ljudez Košir.

Zbor proizvajalcev ni imel lahkega dela, pregledati je moral 17 tarifnih pravilnikov, zato se je seja zavlekla pozno v noč. Poročevalec in član strokovne komisije ObLO za potrjevanje pravilnikov, Janez Bregar, je uvodoma obrazložil delo komisije, ki je nudila podjetjem, posebno pa manjšim, vso pomoč pri sestavljanju tarifnih pravilnikov. Komisija je v nekaterih podjetjih našetela na težave, ker so hoteli posamezniki uveljaviti svoje težnje. V takih primerih je komisija odločno ukrepala. Komisija je dala

priliko za odpravo nekaterih nepravilnosti tako v tekstem delu in v tabeli tarifnih postavk, ki niso bile v skladu z načeli pravnega nagrajevanja.

Kakor strokovna komisija je tudi sindikalna komisija za pregled tarifnih pravilnikov pregledala predložene tarifne pravilnike gospodarskih organizacij, KZ, trgovskih in gostinskih podjetij ter dala svoje pripombe. Skoro v vseh primerih je soglasjala z ugotovitvami strokovne komisije in njenim predlogom.

Najprej je prišel v obravnavo tarifni pravilnik obrt. podjetja »Mirzarstvo« Jurjevica. Mnenje strokovne komisije in sindikata je bilo, da se TP z manjšo korekturo sprejme. Zbor proizvajalcev je po krajši obravnavi dal soglasje. Drugi po vrsti je bil TP obrtnega podjetja »Hraste« Dolenja vas. Odborniki so osvojili mnenje obeh komisij, da se zniža

predvidena tarifna postavka za del. mesto upravnik ob 22.000 din na 18.000 din mesečno, za visoko kvalificirane do 80 din na 70 do 74 din na uro. S temi in še nekaterimi drugimi popravki je dal zbor soglasje.

(Nadaljevanje na 2. strani)

OB »RUDARSKEM TEDNU«

Dobrodošli trboveljski gostje!

V okviru prireditve »Rudarskega tedna«, ki ga v proslavo rudarskega praznika 3. julija pripravljata DPD »Svoboda« Rudnik ob 27. junija do 3. julija, bomo poleg otvoritve novega Rudarskega doma pričeli tudi številnih kulturnih in športnih prireditev, katerih program je razviden iz letakov, vabil in plakatov. Med drugimi bomo v naši sredi imeli priliko pozdraviti tudi trboveljske rudarje, člane DPD »Svoboda« center in člane pevskega zbora »Zarja«, ki bodo pri nas gostovali s Kaiserjevim delom »Vojak Tanaka« in s koncertom slovenskih narodnih, umetnih in partizanskih pesmi.

Dramska družina »Svoboda« center iz Trbovelj bo nastopila v soboto, dne 27. junija, zvečer ob 8. uri v Domu v Šalki vasi, pevski zbor »Zarja« pa v nedeljo, dne 28. junija, zvečer ob 8. uri prav tako v Domu v Šalki vasi.

Delo »Vojak Tanaka« so trboveljski Svobodaši z uspehom uprizorili v Trbovljah na deskah domačega odra, z njim pa so sodelovali tudi na letošnji reviji dramskih del v Velenju in želi prav lep uspeh. Obojim, tako igralcem kakor tudi pevcev trboveljskih rudarskih revijev želimo kočevski rudarji in vsi prebivalci prav priskrbeno dobrodošlico z željo, da bi se med nami pravi dobro počutili in začutili tisto

Rudarji praznujejo

SPREJED KULTURNIH PRIREDITEV

27. junij — sobota:
- ob 10. uri — promenadni koncert godbe na pihala DPD »Svoboda« Kočevje-Rudnik
  - ob 20. uri — Georg Kaiser, igra v 3 dejanjih: »Vojak Tanaka«, gostovanje gledališča DPD »Svoboda« Trbovlje v domu Svobode v Šalki vasi
28. junij — nedelja:
- ob 8. uri — svečana seja DS rudnika Kočevje v »Domu rudarjev«
  - ob 8.30 uri — sprejem gostov
  - ob 9. uri — otvoritev »Doma rudarjev« in rudarske razstave z odkritjem spominske plošče, zborovanje
  - ob 20. uri — pevski koncert narodnih in partizanskih pesmi v domu »Svoboda« v Šalki vasi, izvaja moški zbor »Zarja« DPD »Svoboda« Trbovlje — Iz Kočevja bo v obe smeri vozil avtobus
29. junij — ponedeljek:
- ob 20. uri — koncert godbe na pihala in zabavnega orkestra DPD »Svoboda« Kočevje-Rudnik pred »Domom rudarjev« na prostem
30. junij — torek:
- ob 20. uri — Jože Moškrič: »Rdeče rože«, premiera, DPD »Svoboda« Kočevje-mesto v Šeškovem domu
1. julij — sredo:
- ob 20. uri — koncert Slov. filharmonije iz Ljubljane v Šeškovem domu, sodelujejo solisti ljubljanske opere
2. julij — četrtek:
- ob 20. uri — povorka rudarjev skozi mesto
3. julij — petek:
- ob 6. uri — budnica, popoldne rudarska zabava s plesom pred »Domom rudarjev«

V Laščah soglasje k vsem pravilnikom

Komisija za potrjevanje tarifnih pravilnikov Občinskega ljudskega odbora in sindikalna komisija v občini Lašče sta začeli z delom pretekli teden. Pregledati sta morali tarifne pravilnike Trgovskega podjetja »Krim« in »Železine« in Trgovskega podjetja »Domači izdelki« iz Velikih Lašč, ter TP Kmetijskih združenj: Velike Lašče, Rob, Karlova, Turjak in Gregor.

Najprej je prišel na red tarifni pravilnik »Železine«. V tekstem delu so ugotovili nekaj pomanjkljivosti, k tabeli tarifnih postavk pa niso imeli pripomb. Tarifne postavke so realne. Najvišja plača vodilnega uslužbenca znaša po novem 22.000 din. Naj omenimo, da so predvideli letošnji promet na 55 milijonov dinarjev. Razmerje med skladi in čistim dohodkom za plače je pravilen — 76 % za plače, 24 % pa za sklade. Letos so določili več sredstev za sklade kot lani. Novi tarifni pravilnik predvideva nagrajevanje po doseženem prometu in čistem dohodku.

V Trgovskem podjetju »Krim« imajo zaposlenih 14 ljudi in dva vajenca. Letos nameravajo ustvariti 100 milijonov dinarjev prometa. Tudi v tem podjetju so tarifne postavke realne. Komisiji, ki sta delali skupno, sta le v tekstem

delu našli nekaj pomanjkljivosti, ki pa niso bistvenega značaja.

Trgovsko podjetje »Domači izdelki« ima za leto 1959 predviden letni plan 68 milijonov din. V tem podjetju so imeli prej sorazmerno zelo nizke plače, zato tudi nova tarifna postavka za vodilnega uslužbenca, ki naj bi znašala 23.000 din mesečno, ni pretirana. Tudi razmerje med skladi podjetja v sorazmerno s čistim dohodkom za plače je primerno. To razmerje znaša 89 % za plače, 11 % pa za sklade.

Komisiji sta dali soglasje vsem trem tarifnim pravilnikom z nekaterimi pripombami k tekstnim delom TP zaradi nekaterih pomanjkljivosti. Tudi pri ostalih tarifnih pravilnikih so bile pomanjkljivosti v tekstnih delih, kar pa je razumljivo zaradi pomanjkanja strokovnih moči, ki bi nudile pomoč pri tem delu.

O tarifnih pravilnikih Kmetijskih združenj še nimamo podatkov, zato pa o tem kdaj drugič.

Zunanji ministri štirih velikih — Sovjetske zveze, ZDA, Anglije in Francije, so po šesttedenskih brezuspešnih pogajanjih v Ženevi prekinili pogajanja za tri tedne. Glede Vzhoda in Zahoda o nemškem problemu so v celoti ostala prav tako daleč druga od drugega, kakor so bila prej. Mogoče bo vladalo po tritedenskem odmoru v Ženevi, ko se bodo zunanji ministri spet sešli, bolj ugodno ozračje. Bodimo optimisti in počakajmo, kaj nam bodo prinesli prihodnji dnevi v mednarodni politični areni.

V sosednji Avstriji se nemški šovinisti pripravljajo na proslavo 40-letnice plebscita na Koroškem — obletnice žalostnega slovesa. Koroški Slovenci so z velikim negodovanjem sprejeli priprave na proslavo obletnice plebscita. Nezaodvoljni so tudi zato, ker avstrijske oblasti še vedno omalovažujejo manjšinske pravice, čeprav še vedno pričakujejo, da bodo uveljavili svoje zakonite pravice.

Predsednik francoske republike De Gaulle se te dni mudi na uradnem obisku v Italiji. Zadnjikrat se je mudil v Italiji med drugo svetovno vojno, leta 1944. Njegov sedanj obisk je povezan s proslavo stoletnice bojev za združitve Italije, v kateri sta se Francija in tedanje kraljestvo Sardinija skupno borila proti Avstriji. Francoskega predsednika bo sprejel predsednik italijanske republike, čigar gost bo De Gaulle bo obiskal tudi papeža Janeza XXIII.

Francoski minister za vojsko je izjavil, da bo Francija kmalu imela svojo atomsko bombo, to je, da bodo atomsko bombo izdelovali izključno z domačimi sredstvi. Ni pa povedal, kdaj bodo bombo prvič preizkusili.

Argentinski vlada, kateri je načeloval Frondizij, je odstopila. Uradno poročajo, da se predsednik ne strinja z ostavko vojnega ministra, ministra vojnega mornarice in ministra vojnega letalstva. Vojaške osebnosti so odkrito zahtevale, da spremeni smer svoje politike. Obtožujejo ga tudi, da ni izpolnil predvolilnih obljub.

Guvernerj devetih zveznih držav v ZDA so se napatili na obisk v Sovjetsko zvezo. Pred odhodom jih je sprejel predsednik Eisenhower, ki je dejal, da misli, da bo njihovo potovanje koristno.

Češki list »Rude pravice« je objavil članek, v katerem negativno ocenjuje obisk Koče Popoviča v Grčiji. Konstruktivna politika, ki služi miru in mednarodnemu popuščanju, je za ta časopis zanimiva samo tedaj, kadar so v ospredju taborski interesi, ne pa interesi vsega človeštva.

Delegacija Kluba poslancev Zvezne ljudske skupščine, v kateri so predsednik sabora Hrvaške dr. Vladimir Bakarič, predsednik zunanje-političnega odbora zvezne ljudske skupščine dr. Aleš Bebler in predsednik odbora za gospodarstvo zbora proizvajalcev Drago Stamenkovič, se mude na obisku v Bonnu. S tem delegacija Kluba poslancev vrača obisk skupini socialdemokratskih poslancev Bundestaga, ki je aprila obiskala Jugoslavijo.

V južnokitajski pokrajini Fukien so nastopile velike poplave. Tu je najdomonejše področje riževih nasadov. Za borbo proti poplavam so mobilizirali pol milijona ljudi. O velikih poplavah poročajo tudi iz nekaterih drugih kitajskih pokrajin.

V nekem rudniku v severozapadni Španiji, je prišlo do eksplozije. Reševalne ekipe so našle trupla štirih rudarjev, za štiri pa nič ne vedo.

RUDARSKI PRAZNIK

»Srečno, vam krepkim slovenskim rudarjem, naše bodočnosti svetle smeltin zidarjem!
Srečno, vsem našim ojetom, sinovom, bratom in fantom v jani, srečno vsem vam, ki kopljete črno zlato na površju, pogostokrat blatni!
Srečno in vam, ki ga s stroji prevažate masni, vam, ki ga perete, po vrstah razvračate žlahtnih!
Srečno, vam vsem in nam po vseh delovistihih naših zagatnih, srečno za praznik slovenskih rudarjev.«

VREME

Do konca junija nestalno s pogostimi padavinami. V juliju splošno izboljšanje vremena. Prevladovalo bo lepo poletno vreme. Pač pa se okoli 3. julija spet pričakujejo padavine z ohladiitvijo.

NASKOMENTAR

OSNUTKI NOVIH ZAKONOV

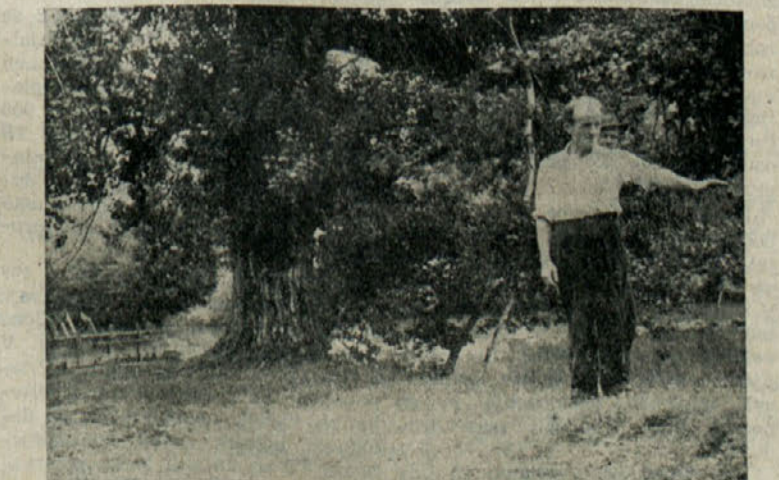
Pred kratkim je bila seja Izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS, na kateri so razpravljali o osmoum zakonih o šolstvu, večji samostojnosti komun, vzdrževanju stanovanj, najemninah za lokale in drugem.

Člani sveta so o šolskem zakonih razpravljali predvsem o tem, kako naj bi prišla do izraza tista nova načela, ki nam zagotavljajo, da se bo osnovna šola v polni meri uveljavljala v našem družbenem razvoju. Osnutek tega zakona postavlja šolo v središnje njene komunalne okolja, s čimer ustvarja tesnejšo povezanost pouka in dela na šoli z življenjsko stvarnostjo. Predlog zakona je dan v javno razpravo in bo sprejet na jesenskem delu zasedanja skupščine.

V zadnjih letih se je zelo povečala pristojnost komun, zato je treba urediti tudi organizacijo uprave občin. Pomembna novost so posebne pisarne za sprejemanje strank in pravna služba za pomoč državljanom, ki bodo organizirane pri ljudskih odborih. Pri okrajih pa bodo ustanovili še službo za prošnje in pritožbe državljanov. Sedanja tajništva pri OLO pa bi preimenovali v oddelke.

V razpravi so imeli tudi zakonski osnutek o merilih, po katerih naj bi ObLO določili, kateri stroški za tekoče vzdrževanje stanovanjskih stavb obremenjujejo hišne sklade in kaj plačajo stanovalci sami. Stroški za popravila, nadomestila in obnovitvena dela, ki so potrebna zaradi iztrošenosti konstrukcij in naprav v stanovanju, za popravila okvar, ki nastopijo zaradi izrednih dogodkov in pojavov ali zaradi konstrukcijske ali izvedbene napake oziroma pomanjkljivosti, se štejejo za stroške tekočega vzdrževanja in gredo v breme hišnih skladov. Vse ostale stroške pa krijejo stanovalci sami.

Novim stanovanjskim skupnostim lahko ObLO določijo od stanovanj do 3 %, od lokalov pa do 5 % najemnin kot dohodek skupnosti. V občinski sklad za gradnjo stanovanj pa lahko ObLO predpiše, da se od lokalov, ki služijo za splošne potrebe, odvaja 5 do 75 % najemnine, od ostalih poslovnih prostorov pa najmanj 10 % in največ 90 % od uplačane najemnine.

Ker se v Rinži ne morejo okopati, gredo Kočevjarji v Dol ob Kolpi. Tu skoro vsako leto tudi taborijo. Odbor Socialistične zveze delovnega ljudstva v Dolu je sklenil, da bo poleg mlina uredil lepo plažo. P. Majerle je pokazal, kaj bodo uredili

Zunanjepolitični komentar

ZA OKREPITEV SODELOVANJA

Dva pomembna dogodka je v zadnjem času zabeležila zunanjepolitična dejavnost naše države: podpredsednik izvršnega sveta Edward Kardelj se je mudil dalj časa v Skandinavskih deželah, na Danskem, Norveškem in Švedskem, kjer je imel vrsto srečanj in pogovorov z državniki, državni tajnik Koča Popović pa je vrnil obisk grškemu zunanjemu ministru in ob tej priložnosti podpisal vrsto zelo pomembnih sporazumov, ki bodo še bolj okrepili medsebojno sodelovanje obeh dežel.

Dosti bi bilo povedati o koristi in pomenu obeh obiskov. Z enim samim dejstvom, da se državniki različnih dežel med seboj obiskujejo, da izmenjujejo gledišča svojih vlad o raznih mednarodnih vprašanjih in o medsebojnih odnosih, krepki mednarodno sodelovanje in utrjujejo postojanke miru na svetu. Še posebej pa to velja, kadar gre za urejanje odnosov in krepitev sodelovanja med državami, ki imajo različne družbene ureditve in politične režime. Kljub razlikam, ki jih razdajajo, pa je precej obsežno polje za skupno sodelovanje in za doseg skupnih ciljev. Vprašanje miru je nedvomno eno izmed najvažnejših, saj je od njega odvisna usoda vseh narodov, velikih in majhnih. Predvsem majhnim narodom je mnogo do tega, da svet ohrani mir. Pa ne samo to. Treba je odpraviti tudi nevarnost vojne, doseči ustaljenost na svetu, da se narodi lahko v miru posvetijo reševanju neštetih političnih in gospodarskih problemov. Naša država je po svetu že dobro znana kot zelo odločna zagovornica miru in miroljubnega sodelovanja med državami.

Prav ob priliki grško-jugoslovanskih pogovorov je bilo vnovič poudarjeno sodelovanje in prijateljstvo med obema deželama kot primer, kako dežele kljub razlikam v sistemih lahko uspešno razvijajo in utrjujejo medsebojne prijateljske stike. Ti stiki so že postali vzor dobrega sosedstva in pomembni činitelj miru in delu sveta. Pri tem ne gre toliko za suve deklaracije, temveč za konkretno utrjevanje sodelovanja. Lep primer za to so sporazumi, ki so jih podpisali v Atenah med obiskom državnega tajnika Popovića. Z njimi so — po izjavah predstavnikov obeh dežel — postavljeni temelji za še tesnejše sodelovanje na mnogih področjih.

Med najpomembnejšimi je tisti sporazum, ki ureja vprašanje obmejnega prometa. 3000 dvočlanskih vozovnic z obeh strani meje bo imelo in uživalo koristi tega sporazuma. Nič manj pomemben ni sporazum o tehničnem sodelovanju med Grčijo in Jugoslavijo. Drugi sporazumi zadevajo in urejujejo kulturno sodelovanje, skupne probleme turizma, pravno pomoč, cestni promet med obema deželama, razen tega pa še vrsto vprašanj medsebojnega gospodarskega sodelovanja. O mednarodnem pomenu vseh teh sklenjenih sporazumov je govoril v svoji zdravici Koča Popović, ki je med drugim dejal, da bi narodi Balkana lahko postali važen činitelj miru in mednarodnega sodelovanja, če bi se ravnali po primeru grško-jugoslovanskega sodelovanja, po duhu, ki ga izraža to sodelovanje.

Z obema državnima obiskoma naših državnikov, v Skandinaviji in v Grčiji, je bila vnovič potrjena in dokazana dosledna miroljubna politika Jugoslavije.

Proslava 40-let KPJ v Poljanski dolini

Pri „Zidarju“ tri pravilnike

Minulo nedeljo so v Predgradu proslavili 40-letnico KPJ in SKOJ z otvoritvijo novega šolskega igrišča, vaščanom pa je bila na ogled tudi razstava »40-let KPJ na Kočevskem«.

Ze v jutranjih urah je ekipa, ki vodi razstavo, razvrstila številne panoje s slikami in dokumenti v predgrajskem zadržnem domu. Kljub nekaterim nevšečnostim (temni prostori in pomanjkljiva razsvetljava), je prek dneva razstavo obiskalo nad 400 gledalcev.

Peter Koprivec izroča nagrado učitelju Dragu Kajfežu in njegovi soprogi

Okrašana vas in skrbno pripravljeno proslavo je v popoldanskih urah privabil prebivalce Poljanske doline, iz Kočevja pa je pripeljal še poseben avtobus, navzoči pa so bili tudi vsi vidnejši funkcionarji kočevske občine. Kdor je prej poznal neurejen prostor za bivšim gradom, oziroma sedanjim združenim domom, v katerem je tudi šola, je bil presenečen, kaj vse so pridne roke storile v tako kratkem času. Lepo je urejeno šolsko igrišče, prostor za odbojko, posebno ograjena betonska plošča za nastope in ples, veselični prostor in drugo.

Kmalu po drugi uri popoldne se je proslava začela. Najprej je spregovoril domačin Peter Koprivec, ki je tudi ljudski odbornik. Govoril je o prostovoljnem delu in požrtvovalnosti vseh vaščanov, ki so za ureditev tega prostora opravili 3408 prostovoljnih ur in 170 ur v vprego. Še posebno mu zasluža, da je do ureditve igrišča prišlo, gre tamkajšnjima požrtvovalnima učiteljema, Dragu Kajfežu in njegovi soprogi. Z agitacijo, obiskih po hišah za pritegnitev vaščanov k prostovoljnemu delu, pa se je najbolj izkazal 85-letni predsednik šolskega odbora Jože Smalcelj. Vsem trem je tovariš Koprivec izročil v imenu vaščanov in organizacij lepa darila.

O delu KPJ in nalogah družbenih organizacij je govoril predsednik Občinskega odbora Socialistične zveze Nace Karničnik. Poudaril je važnost telesne vzgoje mladine, k čemer bo prispevalo tudi odprto igrišče. Pohvalil je Predgraščane, ki

so s skupnim delom opravili to pomembno graditev in jih dal za zgled drugim vasem. Tudi vsa ostala pereča vprašanja naših vasi se lahko najhitreje rešijo, če ljudje sami poprimajo, ljudska oblast pa jim denarno in vsestransko krepko pomaga. Tam, kjer čakajo, da jim bodo drugi zgradili vodovod, napeljali elektriko, uredili športna igrišča, se bodo še načakali in še dolgo bodo za marsikaj koristnega prikradjani.

V kulturnem programu proslave so nastopili: pevski zbor, tamburaši in godba pod vodstvom očaka Jožeta Smalcelja in reči je treba, da je za tamkajšnje razmere nastop bil prav dober. Še posebno to velja za nekaj dobro odpetih pesmi. S prostimi vajami so nastopili še učenci tamkajšnje šole in šole s Kočevja, domačini z nekaterimi na-

rodinimi in gorenjskimi plesi, najbolj pa je navdušil; posebno goste, nastop domačinov v narodnih nošah in igranju ljudskih kol. To pa zato, ker so se v naši občini edino tu ohranili ti pravadni običaji, ki imajo v sebi toliko izvirnega in resničnega ljudskega hotenja. Njihova kola in pesmi govore o junaških bojih preteklih časov, trpljenju pod graščaki, svatbah in nagajivih pomenkih med seboj. Zanimivo je, da se v teh napevih uporabljajo več slovenskih narečij, vendar v večini izrazov prevladuje hrvaščina.

Ni mogoče mimo dejstva, kako so se v manj kot enem letu, od kar v Predgradu počujeta zakonca Kajfež, vaščani navezali na svoja učitelja, ki nista samo šolnika njihovih otrok, temveč učitelja vsega življenja na vasi.

Lepo je bilo v Predgradu!

Zaključni računi in tarifni pravilniki

V soboto, 20. junija, je bila v Kočevju 11. redna seja zbora proizvajalcev ObLO Kočevje. Razpravljali so o zaključnih računih gospodarskih organizacij in dali soglasje k preostalim tarifnim pravilnikom.

Odbornikom je o zaključnih računih gospodarskih organizacij za poslovno leto 1958 poročal Franci Korelc. Ko je analiziral vsako posamezno podjetje, koliko ima zaposlenih, koliko novo sprejetih delavcev, bruto produkt podjetja in nacionalni dohodek, je to hkrati primerjal z rezultati, doseženimi v letu 1957.

Poudaril je, da celotno gospodarstvo, še predvsem industrija in kmetijstvo, dobro napreduje, medtem ko je gostinstvo in drobna obrt v upadanju.

Odborniki so bili mnenja, da je treba ugotoviti vzroke slabega stanja v gostinstvu. V slabem stanju

Vajenci so razstavljali

V nedeljo, ponedeljek in torek so v Kočevju razstavljali vajenci kovinske, lesne in oblačilne stroke iz občin Kočevje in Ribnica. Razstavni prostori v stavbi gimnazije, dva razreda in veže, so bili lepo urejeni, razstavljenih je bilo nekaj nad 150 izdelkov vajencev prvega, drugega in tretjega letnika. Čeprav ob koncu šolskega leta, ko se je šolska mladina že skoraj razšla, je bila razstava razmeroma dobro obiskana. Škoda, da je ni bilo mogoče pripraviti prej, ko bi jo lahko šolarji obiskali organizirano, kar bi ob sezoni izbire poklica prav gotovo nudilo mnogim koristno pobudo.

Mnogi izdelki so bili zelo lični in privlačni za obiskovalca razstave,

so tudi lokali in postrežba ni vedno taka, kot si jo želimo. Nekatera gostinska podjetja so zašla v denarne težave; tako je bilo slišati, da gostinci v Stari cerkvi že pol leta niso prejeli mesečnih plač.

Zivahna je bila diskusija o vzrokih likvidacije Zenskega krojaštva, ki je za Kočevje prepotrebna obrt. Predsednik občine je pojasnil, da je bila v Ženskem krojaštvu pravčasno postavljena prisilna uprava. Kljub naporom prisilnega upravitelja se stanje ni bistveno zboljšalo, zato je bilo podjetje ukinjeno, obrat, osnovna sredstva, ljudi in nastalo zgubo je prevzel Zavod za zaposlovanje invalidov, tako da šiviljstvo dela še naprej.

Za gostinstvo pa je predsednik Rigler povedal, da je pavšalna obremenitev morda visoka, vendar se ta regulira s plačevanjem prometnega davka in tako gostinstvo kljub predpisom ne plačuje 20 % pro-

Po ukinitvi prisilne uprave podjetja »Zidar« v Kočevju in po izvolitvi samoupravnih organov se je delavski svet 17. t. m. že drugič sestel na svojem rednem zasedanju. Na vrsti je bilo predvsem obravnavanje in sprejem gospodarskega plana podjetja, novega tarifnega pravilnika, premijskega pravilnika in akordnega cenika ter pravil podjetja. Pri obravnavi gospodarskega plana, ki si ga je podjetje zadalo za leto 1959, je obširno poročal direktor ing. Lojze Blenkus. Pri sestavljanju plana je podjetje upoštevalo predvsem razpoložljive delovne moči, predvsem kvalificirane, postopno ukinitev gradbišča na Reki, odpiranje novih gradbišč v Ljubljani in okrepitev gradbišč v Kočevju.

Če pogledamo letošnji plan realizacije oz. bruto produkta po posameznih gradbiščih, vidimo, da doberšen del tega odpade na ko-

čevska gradbišča, kar v številkah predstavlja okoli 46,2 % celotnega plana (v primerjavi z lanskim letom so kočevska gradbišča prispevala le okoli 25 % celotnega plana podjetja). Ostali del plana sloni na zunanjih gradbiščih, in sicer na Reki okoli 25,6 % (v letu 1958 okoli 60 % celotnega bruto produkta) in ostala gradbišča (Ribnica, Vel. Bloke in Ljubljana) okoli 28,20 %.

V zaključku svojega poročila je direktor dal pregled že dosežene realizacije v prvem tromesečju, ki znaša v zunanjih gradbiščih okrog 22,5 %, medtem ko v Kočevju je okrog 10 % planiranega bruto produkta. Tako majhnemu procentu na gradbiščih v Kočevju pa ni vzrok v morebitnem pomanjkanju delavcev ali materiala, marveč v pomanjkanju samega dela v Kočevju zaradi nepripravljenih načrtov. Zato čaka v letošnjem letu gradbišča v Kočevju najtežja naloga, ker bodo morala v nadaljnjih mesecih nadoknaditi precejšnjo izgubo časa.

Skoraj polovico je planiranega na kočevska gradbišča. Po poročilu je bila zelo živahna debata in odobravanje plana. Saj so bili vsi člani delavskega sveta mnenja, da si je uprava podjetja začrtala dobro pot s tem, da je uvrstila glavino gradbenih del na domači kraj.

Tarifni pravilnik, ki je sestavljen na podlagi planiranega družbenega bruto produkta in delitve dohodka, kaže nekaj posebnih značilnosti. Dohodki delavcev so se dvignili v povprečju za 17 %, medtem ko so se plače uslužbencev dvignile v povprečju le za 3 %. Prvič je uveden dodek na stalnost pri podjetju, katerega višina raste z delovno dobo pri matičnem podjetju. S tem bo podjetje skušalo v bodoče odpravljati preveliko fluktuacijo. Tudi sistem točkovanja tako delavcev kot tudi uslužbencev je dober. Pozdraviti je treba, da je bila debata ob sprejemanju novega tarifnega pravilnika živa in razgibana, saj so sodelovali vsi prisotni člani.

Uvodno besedo o tarifnem pravilniku je imel šef računsko-gospodarskega sektorja Bruno Ciglič. Posebno je naglasil predvideno zmanjšanje stroškov na obrestih v primerjavi z letom 1958 ter s tem v zvezi povečanje dohodka.

Zivahna in plodna je bila tudi diskusija o akordnem ceniku in premijskem pravilniku. Akordni cenik je zelo obširen, saj zajema vsa dela v gradbeništvu, tako da bo dobil delavec ceno vnaprej za vsako odkazano mu delo. Da bi dalf podudarka delu po akordu, je komisija za sestavo akordnega cenika upoštevala pri analizi cen posameznih del povprečne tarifne postavke novega pravilnika, povišane za 3 do 4 %, kar daje delavcem večjo stimulacijo za sprejemanje del po akordu.

Potrebno je še, da ob koncu podudarimo, da se delavski svet podjetja »Zidar« in preko njega celotni kolektiv resno zaveda skrajnih naporov, ki jih bo potrebno to leto vložiti v delo za nadaljnje izboljšanje stanja podjetja. Zivahna diskusija, zdravi predlogi in enoglasnost pri sprejemanju sklepov, dajejo polno zagotovilo za nadaljnji napredek.

metnega davka od prodaje alkoholnih pijač, temveč le okoli 13 %. Ker le nastajajo precejšnje težave, bo treba nekaj ukreniti.

Zbor proizvajalcev je dal soglasje k še preostalim tarifnim pravilnikom in tistim, h katerim je bilo soglasje dano pod pogojem, da kolektivni upoštevaajo pripombe, ki jih je stavila komisija tega zbora. Tako so soglasje dobili: obrtno podjetje »Doms«, Elektro, Mesar, Rudnik, Kmetijska zadruga Kočevje, Promet in Ključavničarstvo. Soglasje je bilo dano tudi prepoznemu poslanemu tarifnemu pravilniku podjetja »Tobak« Kočevje, vendar bo veljal šele od 1. julija.

Komisija pri zboru proizvajalcev in sam zbor sta se pri dajanju soglasja ozirala predvsem na odnose med sredstvi za osebne prejemke in sklade podjetja in na preračunavanje, če je podjetje sposobno izplačevati nove osebne prejemke, niso pa obravnavali tarifnih postavk za posameznike. To je bila naloga komisije pri Občinskem sindikalnem svetu. Ker lahko nesorazmerno visoka tarifna postavka posameznika, navadno vodilnega uslužbenca, napravi tudi politične probleme v kolektivih, sindikalna komisija ni dala soglasja k vsem tarifnim pravilnikom. Tajnik sindikalnega sveta, tovariš Orel, je povedal, da je večina kolektivov upoštevala nasvete sindikalne komisije in odpravila napake. Nekateri pa tega niso storili in niso dobili soglasja. To velja za podjetje »Avto«, Ključavničarstvo in Kmetijsko zadrugo Fara. Če velja za prva dva kar je že omejeno, pa KZ Fara ni dobila soglasja zaradi prevelikih postavk za vodilne uslužbence.

V primeru spora med kolektivom in komisijo pri sindikatu, prvi obravnava spor zbor proizvajalcev in, ta je sklenil, da se kolektivom da soglasje, če upoštevaajo nasvete sindikata, sicer pa ne.

Odborniki so imenovali še posebno komisijo, ki bo zboru pripravila gradivo o stanju trgovine v Kočevju.

260 : 11

Na desetih osnovnih šolah v laški občini, ki so v Velikih Laščah, Turjaku, Velikih Poljanah, Robu, Dvorski vasi, Velikem Osolniku, Krvavi peč, Karlovići, Gregorju in v Mohorjkih, je v preteklem šolskem letu poučevalo 25 učnih moči. Največ otrok je obiskovalo osnovno šolo v Laščah — 260, najmanj pa šolo v Krvavi peč in sicer samo 11. Vseh otrok, ki so obiskovali šole v občini je bilo 601. Največ učiteljev je poučevalo na šoli v Laščah, in to 12.

Razen za LIP k vsem soglasje

(Nadaljevanje s 1. strani)

V TP trgovskega podjetja »Vino« so črtali 13. čl. tarifnega pravilnika, ki je bil nezakonit in TP nato v celoti potrdili. Tudi s TP KZ Jurjevica niso imeli dosti dela. Razen nekaterih korektur, ki so potrebne, je zbor proizvajalcev dal soglasje. Tarifni pravilnik KZ Ribnica so v celoti potrdili brez vsakih pripomb.

Trgovsko podjetje »Jelka« Ribnica je po priporočilu komisije pripravilo tarifne postavke posameznih delovnih mest. S še nekaterimi dopolnitvami, ki so tehničnega značaja, so dali odborniki soglasje. Z nekaterimi izpopolnitvami v TP trgovskega podjetja »Merkur« so dali odborniki zbora proizvajalcev soglasje. Tudi pri Gostinskemu podjetju Ribnica oz. njihovemu TP se niso dolgo mudili. Zbor proizvajalcev je bil soglasen z mnenjem obeh komisij, da naj znaša mesečna plačila za del. mesto upravnika 22.000 in ne 24.000, kot je predvideval TP podjetja. Vsi zaposleni bodo plačani po doseženem prometu. Za doseg polnih plač po TP morajo ustvariti mesečno 2.120.000 din prometa.

Z nekaterimi spremembami v tabeli tarifnih postavk so dali soglasje za TP obrtnega podjetja »Žične tkanine in pletenine« Ribnica. V »Mesariji« Ribnica so morali TP izpopolniti in uvesti tarifne postavke po načelu nagrajevanje po delovnem učinku. Tako izpopolnjenemu TP so na seji zbora proizvajalcev dali soglasje. Brez bistvenih pripomb so dali soglasje k TP podjetja »Opekarna« Ribnica. V trgovskem podjetju »Urban« so na priporočilo strokovne komisije iz-

vršili nekatere popravke (znižanje nekaterih tarifnih postavk), tako n. pr. za delovno mesto upravnika od 28 na 24.000 din mesečno. S še nekaterimi drugimi popravki so dali k TP soglasje.

Odborniki so se dalj časa zadržali v razpravi o TP Kovinskega podjetja »Partizan« Ribnica. V tem podjetju imajo že več let težave s kadrom v računovodstvu. Odborniki so bili mnenja, da bi bila potrebna v podjetju temeljita revizija, ki naj bi zajela poslovanje od leta 1957 dalje. Tarifnemu pravilniku so dali soglasje, vendar je odvisno od celotnega kolektiva in ureditve razmer v računovodstvu in komercialni službi, da bodo lahko prejemale plače po TP. Za »Gradbenik« je strokovna komisija predlagala, da se tarifne postavke uslužbencom po predlogu delavskega sveta podjetja znižajo za 6 % od predvidenih postavk, kakor tudi znižajo tar. postavke visokokvalificiranim in polkvalificiranim delavcem, nekvalificiranim naj bi pa zvišali. Po daljši razpravi je večina odbornikov glasovala, da ostanejo tarifne postavke po predlogu, ki ga je dalo podjetje. TP Kmetijske zadruge Dolnja vas so odborniki tudi dali soglasje, vendar z nekaterimi pridržki. Kot zadnji je prišel v obravnavo TP LIP Ribnica. Kljub dolgotrajni razpravi niso mogli priti do soglasja. Jabolko nespোরazuma so bile tarifne postavke za uslužbence podjetja, predvsem za vodilne, za katere je predlagala strokovna komisija, da se delno znižajo. O TP LIP ima besedo tudi OSS, ker kot večje podjetje spada pod njegovo pristojnost.

V ribniškem gradu

Dela v ribniškem gradu napredujejo. Na zadnji seji Občinskega odbora SZDL smo slišali nekaj zanimivih podatkov. Dosedaj je bilo opravljenih v ribniškem gradu 2797 prostovoljnih delovnih ur v skupni vrednosti 335.640 din. Prosto-voljnega dela se je do sedaj udeležilo 38,2 % vsega članstva SZDL Ribnice, ki so imeli na razpolago 32 za delo primernih dni. Pred nam pa je še okoli 60 dni, v katerih naj bi se končala predvidena dela. Občinski odbor SZDL je z zadovoljstvom sprejel podatke in sklenil, da se vsem dosedanjim udeležencem, ki so se odzvali vabilu Socialistične zveze, da polno priznanje in pohvala.

Dobro nam je znano, da sredstev za take ureditve vedno primanjkuje. Kako prav bo prišel Gradbenemu odboru znesek, ki je prihranjen s prostovoljnim delom! Za ta znesek bo nekaj več napravljeno in lahko upamo, da bomo prav zaradi tega kmalu imeli urejeno središče, posebno še, če se bodo še preostali člani udeležili prostovoljnega dela in ne bodo dovolili, da samo njihovi tovariši delajo, oni pa gledajo ob strani. Grad je naša skupna zadeva in

rešena bo ob sodelovanju nas vseh. Kako prijetno bo, sprehoditi se po grajskem parku, pogledati in postati ob vodnjaku in spomeniku padlim borcem, pa se potem ohladiti v grajski kavarnici in se okrepčati z osvežilno pijačo. Kakšen živ-zav naših najmlajših se bo razlegal z otroškega igrišča, ki bo imelo vse moderne otroške rekvizite za igranje. In kar je glavno, vedno bodo otroci pod strokovnim nadzorstvom.

Vidite, vse to bo zrastle na sedanjih ruševinah, ki jih s prostovoljnim delom sedaj odstranjujemo. Če pomislimo na vse to, nam prav gotovo ne bo žal, da tudi mi prispevamo po nekaj ur za ureditev!

Marsikateri mislijo, da ribniški grad zgodovinsko ni ravno pomemben. Če se spomnimo, da začetki tega gradu segajo daleč nazaj v sredino srednjega veka in da je prvotni grad, seveda dosti manjšee oblike, bil pozidan še ko so z Ribniškim gospostvom upravljali oglejski patriarhi, t. j. okoli leta 1000, potem je gotovo, da ima vsaj nekaj zgodovinske vrednosti. Seveda nam mora biti jasno, da je bil v kasnejših časih večkrat po-

pravljan in prezidavan in da je šele konec srednjega veka dobil obliko, ki smo jo poznali pred vojno. Ta srednjeveški grad je bil pozidan na nekem otočku, in ga je obdajala Bistrica, ki se je skozi grajsko obzidje na eni strani razcepjalja v stransko korito, ki je potem v grajskem vrtu napravilo umetno jezero, ki se je potem pod gradom mimo grajskega parka odtekalo zopet v svojo glavno strugo, kj je na drugi strani tekla ob grajskem obzidju in ločila grad od ostalega naselja. To je bila umetna ovira za obrambo, posebno turških napadov, verjetno pa je grajskim prav prišla tudi ob kmečkih uporih. Da je bil grad večkrat napaden in da ni napadov mogel vedno vzdržati, nam priča že samo dejstvo, da so Turki v kratkem razdobju 50 let napadli Ribnico okoli 40 krat! Tudi veliki požari, ki so divjali v Ribnici, mu niso vedno prizanesli, posebno veliki požar leta 1415, v katerem so zgoreli vsi todedanji dokumenti, in da je ribniškemu arhiadiakonu (namestniku oglejskih patriarhov) uspelo šele pri »ta zadnji hiši«, da je »panal« požar, kakor nam pripoveduje šaljivi kronist. V tem času turških napadov je imel grad tudi divizni most in še druge priprave za obrambo proti Turkom.

Grad je zanimiv tudi iz časa

Proste vaje na novem športnem igrišču v Predgradu

Ob prazniku rudarjev in Dnevu borca pošilja vsem rudarjem in delovnim kolektivom borbene in delovne pozdrave

RUDNIK RJAVEGA PREMOGA KOČEVJE

ŠPORTNE PRIREDITVE ZA RUDARSKI PRAZNIK

29. junij — ponedeljek:
ob 16. uri — šahovski dvoboji in simultanka v »Domu rudarjev«; sodeluje priznani šahovski vele mojster
30. junij — torek:
ob 16. uri — strelska tekmovanja med ekipama Rudnika in Kočevja na strelišču v Kočevju
ob 18. uri — namiznoteniški turnir med ekipama »Partizan« in »Rudar« Kočevje
1. julij — sredo:
ob 15.30 uri — nogometna tekma med moštvoma »Partizan« B in »Rudar« B
ob 17. uri — nogometna tekma med moštvoma »Partizan« A in »Rudar« A
2. julij — četrtek:
ob 16. uri — tekmovanja v odbojki na igrišču »Partizan« v Kočevju; sodelujejo ekipe »Partizan« Kočevje, »Rudar« Hrastnik in »Rudar« Kočevje
3. julij — petek:
ob 9. uri — začetek nogometnega turnirja rudarskih nogometnih moštev
ob 15.30 uri — nadaljevanje nogometnega turnirja s finalno nogometno tekmo ob 17.15 uri sodelujejo: NK »Rudar«, Trbovlje — NK »Proletarec«, Zagorje — NK »Svoboda«, Kisovec pri Zagorju — NK »Rudar«, Kočevje

SAHOVSKE VESTI

Pred kratkim je bilo končano moštveno šahovsko tekmovanje sindikalnih podružnic v Kočevju. Tekmovalo je 10 moštev s 6 članskimi ekipami. Po zanimivih in napetih borbah je zmagovalo moštvo ObLO »A« v postavi: Mohar, Galič, Mohar, Volk, Knavs, Poje in Zagar z 42 in pol točkami. Druga je bila ekipa Rudnika s 40 in pol, tretji Tegen s 37 in pol, četrti Avteks s 37 točkami itd.

Celotno organizacijo in potek turnirja sta uspešno vodila tovariša Oberstar in Paradiž.

Po zaključku moštvenega sindikalnega turnirja, je bil odigran brzoturnir posameznikov, ki se ga je v predfinalu udeležilo 32 igralcev, razvrščenih v 4 skupine. V finalu je tekmovalo 8 igralcev — po 2 iz vsake skupine. Zmagal je K. Mohar s 6 točkami, slede Jurkovič 5, Lunder, Lisac, Zagar po 4, Galič 2 točki itd.

V okviru proslav podjetja Rudnik v čast 40. obletnice ZKJ je bil odigran tudi šahovski dvoboj med ŠD Rudnik in Kočevje. Zmagalo je moštvo Kočevja z rezultatom 7:5.

Zaključek šahovskega turnirja, podelitev pokala in nagrad bo zaradi nekaterih težav nekoliko pozneje.

Jože Moškrič: »Rdeče rože«

DPD »Svoboda« Kočevje-mesto bo v torek, 30. junija, ob 20. uri v proslavo 40-letnice ustanovitve KPJ in SKOJ ter v počastitev rudarskega praznika in »Dneva borcev« uprizorila delavsko igro v štirih dejanjih, ki jo je spisal borec za delavske pravice Jože Moškrič. Igra nam govori o odnosih med vodstvom tovarne in delavci, o direktorju, ki kruto in zvito izkorišča tezne razmere, v katerih životarijo delavci, v svoj prid: nezavedne podkupuje, razgledane in neuklonljive pa predaja orožnikom. Grozi množična odpoved delavcev in treba bo stavkati. Toneta Jeriča, glavne zaupnika, ki ne utegne dosti premišljevatj o lastni stiski (njegova žena Cilka je na smrt bojna), podpira delavec France, za ročenec Cilkinne sestre Ivanke, za katero lazi pohotni ravnatelj Fillder, ki je onesrečil delavko Mici, ker je z njim zanosila, jo zavrgel in pahnil v obup. France je v skrbi za svojo ljubezen.

V gostilni pri Srakarju se kot v filmu odvijajo prizori lahkomišelnih brezskrbnosti, potuhnjene zahrbtnosti, birtovske izkoriščevalnosti, a tudi odločne prizadevnosti glavnega zaupnika in zavednih delavcev. Gane nas nežna skrb zapeljane delavke, ki v lastni nesreči skrbi za zapuščeno delavsko družino. Tragičen je višek, ko pijanemu očetu sporoča, da mu je umrl otrok.

Glavni zaupnik organizira sestanek delavcev, a tudi ravnatelj stori svoje: razpošlje ovaduhe in pokliče na pomoč orožnike. Do stavke ne pride, direktorjeva zvitorepost in nasilje sta močnejša. Po sestanku najdejo direktorja ustreljenega. Kdo je morilec? Orožniki pravijo: glavni zaupnik delavcev! Zapro ga, njegova žena pa ne prenese tega udarca. Izkaže se: pohotneža je ubil njegov lastni zločin. Zmaga zdrava delavska razodnost. Združeni in enotni sprejmejo delavci borbo.

Jože Moškrič, pisatelj, »Rdečih rož« in še mnogih delavskih iger, se je rodil 2. marca 1902 v Dobrunjah pri Ljubljani. Bil je tiskarski delavec, vzor napredno usmerjenega delavca. Ustanovil je dobrunjsko »Svobodo« z mnogimi odseki. Uspeh njegovoga dela se je pokazal v letih osvobodilnega boja: dobrunjska občina je dala 1942. leta 400 partizanov!

Težko bolan je šel leta 1942 v partizane na Rog in bil komisar taborišča v Novem bregu, nato pa na Pugledu komandant podplipoglavskega sektorja. 22. februarja 1943 je bil ranjen ujet in po zverinskem mučenju še istega dne ustreljen na Polici.

1951. leta je bil proglašen za narodnega heroja.

France Cankar

Pred začetkom atletskih tekmovanj

Atletske tekme za prvaka Slovenije

Republiške tekme Atletske zveze Slovenije so bile že trinajstič po vojni in tokrat prvič na stadionu podeželskega društva TVD Partizan Kočevje. Oba dneva je prireditvi prisostvoval sekretar komisije za telesno vzgojo pri Zveznem izvršnem svetu v Beogradu in predsednik Atletske zveze Jugoslavije Vlado Ivkovič, ki se je o organizaciji in poteku tekem zelo pohvalno izrazil, predvsem pa je bil navdušen nad lepo urejenim stadionom in idealno lego in okolico. Izjavil je, da je po njegovem mnenju ta stadion eden najlepših naravnih športnih igrišč. Dal je tudi še več načelnih izjav o telesni vzgoji, ki vse potrjujejo pravilnost smeri dela v domačem Partizanu.

Grajal pa je skromno udeležbo atletov na tej v republiškem merilu najvišji prireditvi. Izostanek najboljših, in to iz vodilnih klubov, ne daje nič kaj lepe slike discipline v slovenski atletiki. Tudi prisotni tekmovalci niso vlagali v tekmovanje veliko volje in borbenosti. Nek domačin je k temu pripomnil: »Da bi bilo Kočevje za mejo, bi bila udeležba še enkrat večja«. Žal, da je v tej pikri šali 100% resnice. Več podrobnih ocen o tekmovanju je bilo že v dnevnem časopisju. Sami tekmovalci so bili z bivanjem v Kočevju izredno zadovoljni.

Diplome za dosežene uspehe je tekmovalcem izročil predsednik Občinskega odbora SZDL Nace Karaničnik. Predsednik Partizana Tone Čuk je kot glavni vodja tekmovanja zahtevalo organizacijo izpeljal odlično, kar je večkrat poudaril tov. Ivkovič, ki je k celotni prireditvi ob odhodu iz Kočevja vsem sodelujočim še enkrat čestital in izrekel zahvalo.

Rezultati tekem so:
Moški 100 m: Kolnik, Klavdivar 11.1, 200 m: Sluga, Ljubljana 23.7, 400 m: Kovač, Branik 55.5, 800 m: Naraks, 1:58.6, 1500 m: Naraks, 4:03.9, 5000 m: Štros, 15:24.2, 110 m ovire: Kolnik, 15.9, 400 m ovire: Cajhen, 56.9, 3000 m zapreke: Hafner, 10:32.2, višina: Princ, 180, daljina: Torkar, Olimpija 6.82, troskok: Kolnik, 13.69, palica: Kolnik, 4.11, krogla: Penko, 14.37, disk: Penko, 42.15, kopje: Brodnik, 66.69.

klavdivo: Markež, 52.05, 4 × 100 m (Brodnik, Kolnik, Kovač, Golner) 44.8, 4 × 400 m: (Suppanz, Cajhen, Naraks, Brodnik) 3:31.1.
Ženske 100 m: Šikovec, 12.2, 200 m: Šikovec, 25.9, 400 m: Slamnik, 60.4, 800 m: Slamnik, 2:23.5, 80 m ovire: Stamejčić, 11.5, višina: Kuntarič, 145, daljina: Stamejčić, 5:02, krogla: Usenik, 14.12, disk: Čelesnik, 42.36, kopje: Škrjanc, 36.70, 4 × 100 m Klavdivar (Čede, Slamnik, Šilan, Šikovec) 50.5.

Lutke nastopajo

„Koren lečen“ na lutkovnem odru

S kulturno-prosvetnimi prireditvami nismo v Kočevju kaj prida postreženi, zato smo veseli prav vsakega znaka kulturno-prosvetnega udeleževanja. Večino tega nam nudi »Svoboda« Kočevje-mesto s svojimi sekcijami. Te dni je njena prizadevna lutkovna sekcija uprizorila igrico »Koren lečen« in zopet za nekaj časa potolažila žejo naših najmanjših po tej zabavi. Igra so uprizorili petkrat: štirikrat za oba otroška vrta in šolsko mladino obeh naših osemletk, enkrat pa za širše občinstvo.

Režirala sta Karel Mohar in Jože Zalar, lutke pa so vodili učenci z naših osemletk. Tehnično vodstvo je imel v rokah Matija Glad, ki je postavil okusno in domiselno sceno (sceno v čarovnikovem gradu pa je prispeval J. Zalar), izdelal lutke in jim omislil primerne kostume. Te je z gledno poštvovalnostjo sešila Krpalnica v Kočevju (tov. Milka). K čim lepšemu izgledu lutk so doprinele svoj delež tudi lepe lasulje, izdelek tovarišice Magde Reberšek.

Igrica ni zahtevna. Če vemo, da so jo uprizorili po izredno kratkem študiju, mladi lutkarji pa so vsi začetniki (v sekciji so samo trije starejši člani), lahko izvedbo samo pohvalimo. — Izgovorjava je bila dobra in jasna, besedilo pa je bilo žal dobro slšno samo v prvih vrstah parterja. (Znana hiba naše velike dvorane).

Pozanimal sem se, kakšne načrte imajo naši lutkarji za prihodnjo sezono. Pravijo, da imajo tudi oni

svoje težave. Delo bi jim šlo boljše od rok, če bi mogli dobiti v svojo krog nekaj starejših lutkarjev, ker bi igre pridobile na kvaliteti. Lutkovne predstave bi morale biti v mali dvorani, kjer se glas ne razgublja. Za prihodnji repertoar (na primer »Močja in živali«) bo treba nabaviti nekaj novih lutk-živali. Opremo odra si omisljajo sedaj z najmanjšimi stroški, uprizoritve pa bi dosti pridobile z razkošnejšo scenerijo, za kar pa je treba denarja. Naši lutkarji si žele, da bi odločujočji ljudje njihovo delo podprli v večji meri kot sedaj.

Sekcija ima že precej opreme za oder in 22 lutk. Poštvovalnost članov in kar precejšen inventar (ter morebitna pomoč s katerekoli strani) so nam jamstvo za še večje uspehe lutkovne sekcije DPD »Svoboda« Kočevje-mesto. Teh si pa v imenu naših najmlajših želimo tudi mi!

France Cankar

KOLENDAR

Sobota, 27. junija — Ema
Nedelja, 28. junija — Zorana
Ponedeljek, 29. junija — Peter in Pavel
Torek, 30. junija — Emilija
Sreda, 1. julija — Bogoslav
Četrtek, 2. julija — Marija
Petek, 3. julija — Nada

GIBANJE PREBIVALSTVA

LOŠKI POTOK
Rodila je Samsa Marija, gospodinja iz Malega loga 10 — deklico Nado.

KOSTEL
Na Reki sta se poročila Zagar Milan, kmetovalec iz Banja loke 9 in Rački Emilija, gospodinjka pomočnica iz Banja loke 10.

DOLENJA VAS
V ljubljanski porodnišnici je rodila Bojca Ivanka, gospodinja iz Prigorice 57 — deklico Andrejo.

DOBREPOLJE

Poročili so se: Krašovec Alojzij, delavec iz Tržiča 11, star 24 let in Malešič Marija, delavka iz Kolenče vasi 9, stara 27 let, Zupančič Alojzij, cestar s Ceste 29, star 35 let in Znidaršič Marija, delavka s Ceste 48, stara 32 let.

VELIKE LAŠČE

Poročili so se: Arko Franc, kmetovalec z Brež 7, občina Ribnica, star 26 let in Marolt Marija, kmetovalka iz Levstikov 2, stara 28 let.

V Ljubljani pa so se poročili: Rusec Josip, logar iz Karlovice 10, star 19 let in Gorjup Marija, gospodinja iz Karlovice 10, stara 20 let, Ivanc Alojzij, električar iz Velikih Lašč 35, star 28 let in Podlogar Marija, kmetovalka iz Prankov, stara 18 let, Rupar Milan, kmetovalec iz Rup 3, star 29 let in Zakrajšek Gabrijele, kmetovalka iz Boštetov, stara 28 let.

Umrli je Debeljak Ivana, roj. Glač, kmetovalka iz Malih Lašč 24, stara 68 let.

RIBNICA

Poročila sta se: Andoljšek Metod, cirkularist iz Ribnice 228, star 22 let in Klun Anica, dijalkinja iz Dolnje vasi 110, stara 20 let.

Umrli je Drobnič Marija, roj. Požar, gospodinja iz Gorenje vasi 34, stara 68 let.

V zadnji številki je bilo pomotoma objavljeno, da je v ljubljanski porodnišnici rodila Henigman Marija, pravilno: Zobec Marija.

KOČEVJE

Poročili so se: Kramar Verner, miz. pomočnik, sedaj v JLA, star 21 let in Trope Rozalija, natakarija iz Kočevja, Podgorska ul. 43, stara 20 let, Cetinski Alojzij, osebn. upokojenec iz Livolda 60, star 63 let in Mihelič Antonija, roj. Vesel, gospodinja iz Livolda 60, stara 61

let, Kavčič Janez, rudar iz Šalke vasi 23, star 27 let in Drobnič Ana, delavka iz Željn 14, stara 24 let.

Rodile so: Mencinger Rozalija, gospodinja iz Kočevja 1 — deklico Vido, Germ Karolina, delavka iz Kočevja, Ljubljanska c. 17 — dečka Draga, Hudorovac Frida, gospodinja iz Željn — deklico Marinko, Majcen Marija, delavka iz Kočevja, Rudnik 13 — deklico Mileno.

V novomeški porodnišnici so rodile Šafar Danijela, gospodinja iz Kočevja, Trg svobode 36 — dečka Želka, Turkovič Ana, iz Suhega potoka 1 — deklico Danico, Lapuh Olga, gospodinja iz Kočevja, Trg svobode 47 — deklico Brigito, Prijatelj Marija iz Željn 43 — deklico Margareto, Sambolac Ljudmila iz Kočevja, Trata 28 — deklico Ireno in Žalik Marija iz Koprivnika 7 — dečka Martina.

V ljubljanski porodnišnici pa je rodila Blatnik Anica iz Kočevja, Novomeška cesta — 2 dečka Marjana.

KINO

JADRAN, Kočevje: od 26. do 28. junija italijanski barvni filmski film »Očetej in sinovi«, 1. in 2. julija ameriški film »Grand hotel«, od 3. do 5. julija italijanski barvni vstavišev film »Voja in mir«, 1. del.

SVOBODA, Rudnik: 27. in 28. junija francoski film »Gervaise«, 4. in 5. julija angleški film »Jaz sem kamera«.

RIBNICA: 27. in 28. junija madžarski film »Dvanajst zadetkov«, 4. in 5. julija sovjetski film »Rodil se je človek«.

SODRAŽICA: 27. in 28. junija, francoski film »Sentyernejka noč«.

LOŠKI POTOK: 28. junija ameriški barvni film »Čas obračuna«, 5. julija ameriški barvni film »Prišel je iz Laramia«.

VELIKE LAŠČE: 27. in 28. junija češki film »Nekoč je živel kralj«.

DOBREPOLJE: 27. in 28. junija ameriški barvni film »Dolina maščevanja«, 1. julija francoski barvni film »Bel-ami«, 4. in 5. julija ameriški barvni film »Kocakar z Missisipija«.

KOČEVSKA REKA: 27. in 28. junija sovjetski barvni film »Kneginja Meri«.

PREDGRAD: 27. in 28. junija angleški film »Skozi pečelo«, 4. in 5. julija ameriški barvni film »Čas obračuna«.

OSILNICA: 28. junija francoski film »Inšpektor ljubi gnečo«, 5. julija madžarski film »Mala lažnjivka«.

BROD NA KOLPI: 27. in 28. junija ameriški film »Sedem nevest za sedem bratov«, 4. in 5. julija ameriški film »Tarzan in njegova tovarišica«.

PONIKVE: 2. julija francoski barvni film »Bel-ami«.

DEŽURNE TRGOVINE

Dežurno službo imajo: v soboto, 27. junija, od 7. do 12. ure in od 16. do 18. ure, trgovina »Potrošnik«, Reška cesta. V petek, 3. julija, ob istem času pa ima dežurno službo trgovina »Prehrana«, Trg svobode.

ČESTITKE

Dragemu možu in očetu Petru Katerin in sinčku Petru iz Smrekarjev za njuno praznovanje obilo sreče, zdravlja in še na mnoga leta želijo žena, oziroma mamica Vida ter Zlatko in Lidija.

Dobremu možu in očetu Petru Laknerju iz Livolda želijo za njegovo dvojno praznovanje vse najboljše žena in vsi njegovi, posebno pa mala Silva.

Dragi hčerki Anici Stipič iz Željn želijo za 40-letnico mnogo zdravlja in sreče mama in vsi, ki jo imajo radi.

IZGUBLJENO

Na poti od Lekarne do Ambulante v Kočevju sem izgubil osebno legitimacijo. Vrniti Alojzu Lovšinu, šoferju, Mahovcni 27 pri Kočevju.

ZAHVALA

Zahvaljujem se LM Kočevje za trud za vrnjene dokumente. Zahvala tudi LM Stična in najditelju. Škufca Anton.

PREKLIC

Preključujem in obžalujem izjavo, izrečeno 4. VI. 1959 o Fanihi Košir iz Kočevja, Rožna 33a, ker niso resnične. Zahvaljujem se ji, da je umaknila tožbo zoper mene.

Jože Koželj, Kočevje, Rožna 33.

Izdaja in tiska ČZP »Kočevski tisk« v Kočevju. Urejuje uredniški odbor — Odgovorni urednik Matija Cetinski — Uredništvo in uprava v Kočevju, Ljubljanska cesta 14a, telefon 3-89. Naročnina je 400 din, polletna 200 din in je plačljiva v naprej. Za inozemstvo je 800 din oziroma 2,5 ameriškega dolarja. Tekoči račun 600-715 1-265

pri KB, podružnica za Kočevje. — Poštnina plačana v gotovini.

R A Z P I S

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri POSLOVNI ZVEZI ZA GOZDARSTVO IN KMETIJSTVO KOČEVJE razpisuje delovno mesto ŠOFERJA za osebni avtomobil. Pogoji: kvalificiran šofer s 3-letno prakso. Nastop službe takoj. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe poslati na upravo Poslovne zveze, Kočevje, Kolodvorska 13, najkasneje do 10. julija.

K rudarskemu prazniku

3. Juliju čestita vsem rudarjem kolektiv trgovine

„Rudar“

Rudnik-Kočevje

NOVICE POSREDUJEJO

Med vojne in povojne razmere so zahtevale, da sem opravljal delo odraslih, čeprav sem bil še zelo mlad. Po opravljenih štirih višjih gimnazijah sem stopil v državno in politično službo v prepričanju, da bom kljub delovni obvezi lahko nadaljeval s šolanjem.

Do sedaj ni bilo pravega razumevanja za izobraževanje odraslih, letos pa se o tem veliko več govori in prepričan sem bil, da se bom jeseni vpisal v večerno gimnazijo. Povprašal sem znanca, ki je blizu tovarišev, ki delajo pri organizaciji pošolskega izobraževanja in povedal mi je, da v večerno gimnazijo ne bo nič, da pa se lahko sam učim in opravljam izpite, za pomoč pa si lahko najdem profesorja, ki ga naj sam plačujem, a honorar je najmanj 250 din na uro!

Tovariš urednik! Je tu sploh kaj skupnega z napori naše družbe, da se hitreje izobražujejo kadri, ki so že v proizvodnji? Ali ni že to velika žrtva, da zaposleni delavec, ki proizvaja in daje družbi svoj prispevek, pripravljen žrtvovati ves svoj prosti čas, za izobraževanje, od česar bo imela korist družba in on sam? Tu nekaj ni v redu! Kaj menite?

A. C. usužb. Kočevje

Strinjamo se z Vami. Iste informacije so tudi mi dobili pri odgovornih tovariših na občini. Kako je to včasih krivično, bo povedal ta primer: V družini so imeli dva dečka. V starosti sta si bila tri leta narazen. Zaradi vojnih razmer, ko ni bilo šole, sta po vojni oba končala z odliko isti razred. Njuna največja želja je bila nadaljevati študij. Mativdova je zmogla toliko, da sta oba končala nižjo gimnazijo in odločila: »Ti, ki si starejši, boš šel v službo in s plačo vzdrževal brata, sam pa boš nadaljeval z večerno gimnazijo in bosta oba prišla do žaželene izobrazbe! Kaj se je zgodilo? Tisti, ki je nadaljeval redni študij, je dobil celo štipendijo, se lepo oblačil, po mestno se vedel, hodil na izlete, starejši pa, je čakal na večerno gimnazijo. Ker je ni dočkal, je začel študirati sam, toda ustavil se je pred zapreko, ki pravi, plačaj šolo, profesorje in vse ostalo sam, hkrati delaj osem ur v podjetju, v prostem času pa še drugod!

Za epilogo: Mlajši je te dni postal inženir, starejši pa je nižji uslužbenec v XVII. plačilnem razredu.

Prijatelj me je prestrašil z novico, da 'skrajša poljub človeku življenje za tri minute. Ker tega ne verjamem, sem se obrnil na Vas, da mi odgovorite.

Don Ivan

Če Don Juan ni umrl zaradi poljubov, ampak mu je nit življenja pretrgala človeška roka, se tudi vam, ki ste samo Don Ivan, ni treba bati prezgodnje smrti.

Imam precej dolžnikov, med njimi je tudi mlada vdova, h kateri sem zahajal. Sedaj, ko sem pri vojakih, bi denar rabil, pa ga ne morem izterjati. Kam naj se obrnem?

Vojak iz Banja Luke

Opozorite jih še enkrat na dolg in če vam denarja ne vrnejo, vložite tožbo. To bo najlažje, ko odslužite vojaški rok. Verjetno bo teže z denarjem, ki ste ga dali mladi vdovi, ker je morda razumela to kot vaš srčni poklon.

Priznanje ribniškimi krvodajalcem

Na letošnji proslavi v počastitev Dneva krvodajalcev je dr. Andoljšek uvodoma nakazal naloge in uspehe Rdečega križa. Posebno priznanje je izrazil vsem, ki so v krvodajalski akciji v Ribniški dolini kakorkoli sodelovali. Ribničani se že dobro zavedajo pomembnosti krvodajalstva, saj jih je že več kot 1000 dalo kri. Vsi, ki so dali kri že petkrat ali večkrat, so dobili srebrne značke. To so bili: Dora Novak, Stane Košir, Jože Pelc, vsi iz Ribnice, Marija Kulhavičeva z Brega, Frančiška Lesar z Brež ter Stane Pucelj in Ivana Drobničeva iz Goriče vasi. Drobničeva je dala kri že 9-krat in bo prihodnje leto prejela že zlato značko kot priznanje za svojo zgledno požrtvovalnost.

Vsekakor je že lep napredek, če vemo, da je bila lani odlikovana s srebrno značko le Anka Debeljakova, z zlato pa V. Lavričeva. Glavni odbor RK Slovenije je za uspešno pomoč pri krvodajalski akciji odlikoval osnovno organizacijo RK v Grčaricah in tovarišico V. Lavričevu.

Program slovesnosti so izpolnili člani Podmladka osnovne šole v Ribnici s prijetnimi recitacijami in pevskimi točkami. Odlikovancem pa so izročili šopke cvetja.

Občinski odbor RK je na plenarni seji razpravljal med drugim tudi o pogostitvi odlikovancev. Sklenili so, da je bolj koristno, da sredstva, ki bi jih porabili za pogostitev, dajo za otroka revnih staršev, da bo šel v počitniško kolonijo. Poleg tega bosta dva otroka, ki živita v težkih življenjskih pogojih, ostala stá brez matere, dobivala v šolski kuhinji brezplačno kosilo. Prav gotovo se

REKONSTRUKCIJA ŠEŠKOVE ULICE

Na odseku od stare banke proti gostilni »Brezec« v Kočevju so začeli z rekonstrukcijo Ul. Jožeta Šeška. Odsek preurejene ceste bo meril 170 metrov in bo cesta tu skoro v ravni črti. Novi cesti se bodo morale umakniti tri zgradbe, eno od teh so že podrli. Cesta bo široka 4 m in bo asfaltirana. Ko bo zgrajen ta del ceste, bodo z rekonstrukcijo ceste nadaljevali do glavne ceste, ki vodi proti železniški postaji. Gradbeno dela izvaja gradbeno podjetje »Zidar« iz Kočevja.

Gasilsko slavje v Loškem potoku

Preteklo nedeljo je proslavilo Prostovoljno gasilsko društvo Loški potok 60-letnico obstoja, združeno z razvitjem društvenega prapora. Ob tem pomembnem dogodku se je zbralo pred slavnostno tribuno številno občinstvo iz vse bližnje okolice. Slavnosti je prisostvoval tudi predstavnik Okrajne gasilske zveze, conski poveljnik tovariš Šobar, z ObGZ pa člani upravnega odbora in štaba operative.

Slavnost je začel društveni predsednik Jože Knavs s Hriba, ki je orisal razvoj društva. Potem je podpredsednik ObLO in pokrovitelj proslave Ivan Bambič iz Travnika razvil prapor. Poleg traku pokrovitelja so privezali še 4 spominske trakove kumov in kumic Jožeta Moharja, Ivana Bartola (Djura), Marije Ivančičeve in Antonije Bartol. Pri razvitju je sodelovala godba Občinske gasilske zveze. Po prevzetju prapora po praporščaku so sledili še pozdravni govori predstavnikov okrajne in ObGZ Sodraričica in Grosuplje. Članom domačega društva je predsednik ObGZ izročil priznanje za požrtvovalno in dolgotrajno delo v društvu. Potem je bil paradni mimohod gasilskih enot — članov, članic in pionirjev z godbo in prapori društev iz Čušperk, Sodraričice in Loškega potoka.

Po slavnostnem delu prireditve je sledila zabava. Društvu želimo, da bi jih prapor še tesneje povezal — bližnjemu v pomoč.

SPOMINSKI DNEVI

27. junija 1941 je bil v Beogradu ustanovljen Glavni štab partizanskih odredov Jugoslavije pod vodstvom tovariša Tita.

Julija 1938 je ilegalno izšla prva številka »Slovenskega poročevalca«.

1. julija 1941 je izdal CK SKOJ poziv mladini vseh jugoslovanskih narodov, naj se upre okupatorju.

3. julija 1922 se je začela na Dunaju I. vsedravska konferenca KPJ.

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri Zadržnem obrtnem podjetju »Jelka« Podpreska

razpisuje

DELOVNO MESTO ZA RAČUNOVODJO PODJETA
Pogoji: 4-letna praksa v vodenju knjigovodstva ali dovršena srednja ekonomska šola.

Nastop službe 1. avgusta 1959. Osební prejemki po tarifnem pravilniku. Ponudbe z opisom dosedanjih zaposlitev pošljite do 15. julija t. l. na naslov:

Zadržno obrtno podjetje »JELKA«
PODPRESKA

Obvestilo

Obveščamo, da smo odprli novo delavnico za popravilo radijskih aparatov, električnih gospodinskih pripomočkov, likalnikov in vsa v to stroko spadajoča dela. Delavnica je na Ljubljanski cesti, nasproti gostilne »Rog« (Činkelj). Cenjenim strankam se priporočamo.

»TEHNO-SERVIS«
KOČEVJE

Marjan Tratar-Učoč: Obletnica partizanskega šolstva na Kočevskem

hodnik današnjega Društva učit. in profesorjev, smo že govorili takrat in nam je tov. Gerlanc prečital začasna pravila za okrožno učiteljsko društvo. Vpisali pa smo se s posebnimi prijavitelji v juniju tega leta pri tov. Milanu na rajonu Sodraričica. Vsekakor je bila takratna konferenca res zgodovinska. Seveda smo imeli tudi malo bežanja, ko se je prikazalo letalo NDH iz Pavečeve »svobodne Hrvice« in sledilo na našo stran hrvaškimi partizanom, ki so se umikali v naše gore.

Nato smo spet v miru nadaljevali delo, ki je potekalo v res tovariškem vzdušju. Naslednje jutro smo jo mahnil ob lepi Kolpi navzgor in si ogledali šole v Kužlju, kjer je bil takrat Edi Srpan (sedaj na Zavodu za proučevanje šolstva LRS), potem v Bosiljevih Lokih in Oslinici, kjer smo pridrili s tamkajšnjimi pionirji miting, zvečer pa še dru-

žabni večer učiteljev s političnim in oblastnimi forumi tega kraja. V skladu s sklepi konference na Fari in Novih selih smo uvedli po šolah tudi medsebojne hospitacije. Tako sta obiskala šolo v Gotenici 24. aprila 1944 takratna učiteljca prof. Bevk, ki je učil na šoli v Dol. Brigi in požrtvovalna mladinka — samouk Zefka Knavs, ki je poučevala v Gor. Brigi. Po pouku pa smo se pomislili še o sami hospitaciji. Kasneje sem ta obisk vrnil in tako smo tudi kontrolirali svoje delo. Večkrat pa je stopil v razred tudi kak član roditeljskega sveta in dal svoje mnenje k pouku. V takratnem sektorju Kočevska Reka smo sklenili, da bomo imeli tudi mesečne strokovne konference, ki sem jih skliceval po nalogu okrožja. Prva je bila 7. maja 1944 v Vencebahu pri Lovjki Košir, kjer smo razpravljal o uvedbi pouka v Moravi in iskali učno moč. Pomenili smo

se nadalje o učnih pripomočkih in delu v aprilu in o materialnem stanju učiteljstva ter šole.

Naslednji mesec, 9. junija, smo imeli sestanek v Kočevski Reki v šoli, ki so se ga udeležili za Kočevsko Reko Ljuba Berce, medtem ko je bila Hren Valerija odsotna, za Gor. Brigo Zefka Knavs, za Dol. Brigo Marija Majnik in jaz za Gotenico. Iz Kolpske doline zaradi sovražnikove hajke niso mogli priti. V uvodu te konference sem govoril o delu pok. Zmaga, ki je aprila padel zaradi izdaje upraviteljki šol. Tovarišica iz Kočevske Reke je dejala, da otroci iz Vencebaha ne hodijo k pouku in se potožila, da nima soli, ker nima drugih živil za zamenjavo. Da, danšnji učitelji na šolah nimajo tasihih problemov kot smo jih imeli takrat. Zato smo takrat tudi predlagali oblasti, da se učiteljem da

se nadalje o učnih pripomočkih in delu v aprilu in o materialnem stanju učiteljstva ter šole.

Naslednji mesec, 9. junija, smo imeli sestanek v Kočevski Reki v šoli, ki so se ga udeležili za Kočevsko Reko Ljuba Berce, medtem ko je bila Hren Valerija odsotna, za Gor. Brigo Zefka Knavs, za Dol. Brigo Marija Majnik in jaz za Gotenico. Iz Kolpske doline zaradi sovražnikove hajke niso mogli priti. V uvodu te konference sem govoril o delu pok. Zmaga, ki je aprila padel zaradi izdaje upraviteljki šol. Tovarišica iz Kočevske Reke je dejala, da otroci iz Vencebaha ne hodijo k pouku in se potožila, da nima soli, ker nima drugih živil za zamenjavo. Da, danšnji učitelji na šolah nimajo tasihih problemov kot smo jih imeli takrat. Zato smo takrat tudi predlagali oblasti, da se učiteljem da

se nadalje o učnih pripomočkih in delu v aprilu in o materialnem stanju učiteljstva ter šole.

se nadalje o učnih pripomočkih in delu v aprilu in o materialnem stanju učiteljstva ter šole.

se nadalje o učnih pripomočkih in delu v aprilu in o materialnem stanju učiteljstva ter šole.

se nadalje o učnih pripomočkih in delu v aprilu in o materialnem stanju učiteljstva ter šole.

se nadalje o učnih pripomočkih in delu v aprilu in o materialnem stanju učiteljstva ter šole.

se nadalje o učnih pripomočkih in delu v aprilu in o materialnem stanju učiteljstva ter šole.

se nadalje o učnih pripomočkih in delu v aprilu in o materialnem stanju učiteljstva ter šole.

se nadalje o učnih pripomočkih in delu v aprilu in o materialnem stanju učiteljstva ter šole.

se nadalje o učnih pripomočkih in delu v aprilu in o materialnem stanju učiteljstva ter šole.

se nadalje o učnih pripomočkih in delu v aprilu in o materialnem stanju učiteljstva ter šole.

se nadalje o učnih pripomočkih in delu v aprilu in o materialnem stanju učiteljstva ter šole.

se nadalje o učnih pripomočkih in delu v aprilu in o materialnem stanju učiteljstva ter šole.

se nadalje o učnih pripomočkih in delu v aprilu in o materialnem stanju učiteljstva ter šole.

se nadalje o učnih pripomočkih in delu v aprilu in o materialnem stanju učiteljstva ter šole.

se nadalje o učnih pripomočkih in delu v aprilu in o materialnem stanju učiteljstva ter šole.

se nadalje o učnih pripomočkih in delu v aprilu in o materialnem stanju učiteljstva ter šole.

se nadalje o učnih pripomočkih in delu v aprilu in o materialnem stanju učiteljstva ter šole.

Ob zaključku šolskega leta

NAJBOLJŠI UČENCI
V preteklem šolskem letu so bili v šoli »Jožeta Šeška« najboljši tile učenci in učenke: Tonček Nadler, Vlasta Butina, Saša Mertelj, Stojan Kogoj, Franci Levstik, Hedvika Vindišman, Drago Benčina, Branko Zadnik, Elica Križ, Ivanka Sobčan, Nataša Žilovski, Nada Serčer, Marta Pirnat, Vlasta Jerbič, Silva Zlobec, Anton Levstik, Janez Klun, Stojanka Batis, Ivan Bizjak, Jožica Šeško, Metka Levstek, Anka Knafelj, Milenka Honzak, Marija Humek, Sabina Ahlin, Irena Bončina, Metka Knafelj in Tatjana Bregant.

VIŠI SO PIONIRJI
V osnovni šoli »Jože Šeško« v Kočevju so vsi učenci člani Zveze pionirjev, 18 je članov LMS, 229 je vključenih v raznih društvih (Partizan, taborniki, gasilci, šahisti itd.), 137 učencev je članov šolske zadrage, podmladkarjev RK pa je 594. Vsi so bili med šolskim letom zelo delavni. Sodelovali so v pripravah za občinski praznik, 29. november, dan JLA, noveletne jelke, 27. april, 1. maj, 25. maj itd. Ob vseh teh prilikah so imeli samostojne šolske akademije. Na dan JLA so pionirji obiskali enote JLA v Livodu, si ogledali orožje in se z vojaki prisrčno razgovarjali.

V šoli so imeli Prešernov nagradni natečaj. Učenci so sodelovali v 4 skupinah: v literarni, ljudno-znanstveni, likovni in glas-

Gorenjska mladina po Kočevski

Šolska mladina iz osemletne šole iz Predoselj Kranju, si je pred kratkim ogledala predel Dolenjske. Ta deželica je slavna po dogodkih iz zadnje vojne in po težkih borbah, ki so jih bili partizani z okupatorjem in domačimi izdajalci. Vodja izleta sta posvetila posebni poudarek borbam partizanov za Turjak, Sodraričico, Gregor, Ribnico, Kočevje, Stari log, Hinje, Smuko, Lašče, Dvor in Žužemberk. Mladina je pozornost sledila njenemu pripovedovanju. Pokazala sta jim tudi razvaline uničenih naselij, ki so že prerasla s travo in grmovjem. Tak primer je tudi na Smuki.

Mladina, ki je prvič obiskala te kraje in ostali udeleženci izleta, so odnesli s seboj lepe vtise, ki jim bodo ostali v trajnem spominu. L. V.

iz vseh krajev, kjer so se mudili, so odnesli zelo lepe vtise in spomine, škoda je le, da je bilo takrat deževno vreme. Videli so velike uspehe pri obnovi in gradnji v vojni razdejanih krajev, kot je bilo to v Sodraričici, Ribnici in Kočevju.

Smuka in tamkajšnja okolica je med NOV bila skoro v večnem ognju borb, ki so tu divjale. V bližini porušene cerkvice v dolnici še vedno ležijo zakopani borci. Njihove grobove je prerasla trava, okoli pa raste grmovje. Čas bi že bil, da bi dobili padli borci dostojnejše zadnje bivališče.

Mladina, ki je prvič obiskala te kraje in ostali udeleženci izleta, so odnesli s seboj lepe vtise, ki jim bodo ostali v trajnem spominu. L. V.

na Rašici so si gostje z Gorenjske ogledali Trubarjev spomenik. Profesor Ahačič je lepo orisal delo Trubarja in njegov pomen za slovensko književnost. Opisal jim je tudi valovit kraški predel, ki se razteza od Sodraričice, preko Ribnice do Kočevja. Obudil je spomine na NOV na Veliki in Mali gori.

V Sodraričici so si ogledali obrat žičnih izdelkov in podjetja »Galanterija«, na Mlaki pri Kočevju pa živino na tamkajšnji Kmetijski upravi Kmetijskega gozdarskega posestva Kočevje.

Na razstavi je poseben del posvečen spominom padlih učencev ribniške šole v NOV. Razstavljene so njihove fotografije s primernimi napisi. Potem pride na vrsto likovni del razstave od prvega do osmega razreda. Če človek natančneje ogleduje razstavljena dela, takoj vidi, kako otroci napredujejo — od preprostih potez in igranja v prvem razredu do razmeroma težkih kompozicij v osmem razredu. Razstava je organizirana po razredih kolektivno in popelje od risarskih-likovnih del do izdelkov suhe robe, ki so jo otroci sami izdelovali. Posebno lep del je spominkarstvo, pa razni risani krož-

niki, šatulje itd. Okraski so izdelani v pravem ribniškem stilu Troštove šole. V delavnici tehnične vzgoje so razstavljene izdelki in dosežki tehničnega pouka. Tudi tu se vidi lep napredek. Od najpreprostejših predmetov do zelo kompliciranih del je vse lepo razporejeno, tako da se vidi na vsakem koraku napredovanje.

Razstavo je uredila tov. Vobičeva. Vloženi trud učencev in učiteljev je rodil kar lepe uspehe in si je razstavo vredno ogledati.

Razstava je odprta še v soboto do 18. ure.

400 LOVCEV

V Lovski zvezi Kočevje, ki zajemava vse področje bivšega okraja, je včlanjenih 400 lovcev. Površina vseh lovišč obsega 77.770 ha. Iz tega lahko vidimo, da ima vsak lovec dovolj »življenjskega prostora« za lov.

PRODAMO
Prodamo novo motorno kolo znamke Panonia 250 ccm. Do sedaj prevoženih 5000 km. Cena 250.000 din. Naslov na upravi »Novic«. Ogled je mogoč od sobote dalje vsak dan od 6. do 14. ure. V poštev pridejo samo resni kupci.

Novo šolsko leto me je našlo v Dol. Brigi, kjer sem imel 38 otrok iz obeh Brig vse do Borovca in do Preže ter Prežulje. Na Fari-Vasi pa smo to jesen pričeli s prvim poskusom neke nižje gimnazije ter s posamezni učitelji tudi iz sosednjih šol poučevali nekaj predmetov. Žal, da je potem ta oblika spet prenehala, ker smo takratni učitelji odšli na druga mesta. Vendar smo kasnejši nižji gimnaziji, ki je zrasla iz tega poskusa, dali takrat na Fari prvo osnovo.

Ko boste to prebrali, se boste vprašali, kako je bilo mogoče, da je pouk kljub hajkam in raznim težavam in drugemu delu kljub temu uspel in so učenci tudi v novi domovini redno nadaljevali pouk, tudi na gimnazijah? Volja, partizanska iznajdljivost, pogum in seveda vsa pomoč tako političnih kot oblastnih organov nastajajoče naše nove družbe, vsi ti so pomagali, vsem tem gre tudi zahvala za takratno uspešno delo.

To je moj prispevek k obletnici partizanskega šolstva na kočevskem. (Konec)

beni ter tehnični skupini. Na proslavi Prešernovega dne je bilo 21 učencev nagradjenih. Razpisan je bil tudi nagradni natečaj za 40-letnico KPJ in SKOJ.

ZADRUGA UČENCEV

V okviru pionirske organizacije je bila na šoli ustanovljena zadruga učencev. Zadruga dela po sprejetem pravilniku, vodi pa jo upravni odbor. Imajo 8,64 a obdelovalne zemlje. Gojijo zelenjavo, sadno drevje in pripravljajo prostor za črni ribez in cvetlične gredice. Upravni odbor ima za svoje poslovanje knjige zapisnikov, naročilnice, delovodnik in blagajniško knjigo. Proizvodnja v tej zadrugi ima blagovni značaj, zato osvetluje nabavo, proizvodnje stroške, prodajo, dohodek, lastni skladi in delitev dobička. To omogoča učencem, da spoznajo povezavo s Kmetijsko zadrugo, gospodarskim in drugimi organizacijami. Delo na vrstu jim daje tudi praktično uporabo umetnih gnojil, praktično znanje kemije, fizike, matematike, slovenskega jezika itd. Otroci si na ta način privzgamajo pravičen odnos do dela, dobijo družbeno in ekonomsko vzgojo.

ZAKLJUČEK ŠOLSKEGA LETA V KOPRIVNIKU

Za zaključek šolskega leta so pionirji osnovne šole Koprivnik prikazali na okrašenem igrišču pred osnovno šolo pester fizkulturni spored. Pionirke so pokazale vaje s krogi, na nizki gredi ter držo mostu, pionirji pa tekmovalno vajo z žogo, skok v višino in daljavo. Posebno lepo je bila izvedena skupna prosta vaja.

Prvi fizkulturni nastop v Koprivniku je lepo uspel. Občinstvo je bilo zadovoljno s prikazanim sporedom, kar so potrdili tudi z živahnimi ploskanjem.

Za uspešni nastop gre predvsem zahvala učitelju Ivanu Moharju, ki je požrtvovalno vodil pionirje, da so pokazali za Koprivnik kar dovolj bogat spored. Po nastopu so se pionirji šole zahvalili za razumevanje in vsestransko pomoč ob priliki raznih izletov predsedniku šolskega odbora ing. Francu Goršiču in mu podelili spominsko darilo. Ing. Goršič se je zahvalil učiteljema za trud in delo, ki sta ga vložila v šoli, pionirjem pa je zaželel obilo sreče in veselja v počitnicah.

Razstava šole v Ribnici

V torek je bila odprta razstava osemletne šole v Ribnici. Ob tej priliki je ravnatelj Debeljak dejal, da niso razstavljene neki posebni izdelki, temveč samo del onega, kar so se otroci učili v šoli. S skromnimi začetki, se je v teku leta le nekaj doseglo. Razstava bo odprta do sobote 27. t. m.

Na razstavi je poseben del posvečen spominom padlih učencev ribniške šole v NOV. Razstavljene so njihove fotografije s primernimi napisi. Potem pride na vrsto likovni del razstave od prvega do osmega razreda. Če človek natančneje ogleduje razstavljena dela, takoj vidi, kako otroci napredujejo — od preprostih potez in igranja v prvem razredu do razmeroma težkih kompozicij v osmem razredu. Razstava je organizirana po razredih kolektivno in popelje od risarskih-likovnih del do izdelkov suhe robe, ki so jo otroci sami izdelovali. Posebno lep del je spominkarstvo, pa razni risani krož-

niki, šatulje itd. Okraski so izdelani v pravem ribniškem stilu Troštove šole. V delavnici tehnične vzgoje so razstavljene izdelki in dosežki tehničnega pouka. Tudi tu se vidi lep napredek. Od najpreprostejših predmetov do zelo kompliciranih del je vse lepo razporejeno, tako da se vidi na vsakem koraku napredovanje.

Razstavo je uredila tov. Vobičeva. Vloženi trud učencev in učiteljev je rodil kar lepe uspehe in si je razstavo vredno ogledati.

Razstava je odprta še v soboto do 18. ure.

400 LOVCEV

V Lovski zvezi Kočevje, ki zajemava vse področje bivšega okraja, je včlanjenih 400 lovcev. Površina vseh lovišč obsega 77.770 ha. Iz tega lahko vidimo, da ima vsak lovec dovolj »življenjskega prostora« za lov.

PRODAMO
Prodamo novo motorno kolo znamke Panonia 250 ccm. Do sedaj prevoženih 5000 km. Cena 250.000 din. Naslov na upravi »Novic«. Ogled je mogoč od sobote dalje vsak dan od 6. do 14. ure. V poštev pridejo samo resni kupci.

Novo šolsko leto me je našlo v Dol. Brigi, kjer sem imel 38 otrok iz obeh Brig vse do Borovca in do Preže ter Prežulje. Na Fari-Vasi pa smo to jesen pričeli s prvim poskusom neke nižje gimnazije ter s posamezni učitelji tudi iz sosednjih šol poučevali nekaj predmetov. Žal, da je potem ta oblika spet prenehala, ker smo takratni učitelji odšli na druga mesta. Vendar smo kasnejši nižji gimnaziji, ki je zrasla iz tega poskusa, dali takrat na Fari prvo osnovo.

Ko boste to prebrali, se boste vprašali, kako je bilo mogoče, da je pouk kljub hajkam in raznim težavam in drugemu delu kljub temu uspel in so učenci tudi v novi domovini redno nadaljevali pouk, tudi na gimnazijah? Volja, partizanska iznajdljivost, pogum in seveda vsa pomoč tako političnih kot oblastnih organov nastajajoče naše nove družbe, vsi ti so pomagali, vsem tem gre tudi zahvala za takratno uspešno delo.

To je moj prispevek k obletnici partizanskega šolstva na kočevskem. (Konec)